

Yttrande från Svenska Jämthundklubben angående den färdplan Svenska Älghundklubbens styrelse presenterat för att anta gemensamma Nordiska jaktprovsregler.

SÄKs ordförande presenterade en färdplan på ordförandekonferensen i Eksjö. Vad vi har förstått så önskar SÄKs styrelse få in lokalklubbars och rasklubbars åsikt om denna färdplan.

Vi har även förstått att SÄKs jaktprovskommitté önskar yttrande angående de delar i de gemensamma jaktprovsregler som skall omförhandlas inom Nordisk älghundsunion. Av denna anledning lämnas detta yttrande.

Man ber också om att rangordna det som inte skall var förhandlingsbart. Vi anser att det är ett för tidigt skede att göra detta. Om motparten har andra åsikter om moment, avel, jaktetik, mm så förväntar vi oss att man också har goda argument för detta. I det läget bör vi givetvis värdera en eventuell kompromisslösning, men inte innan vi hört dessa argument. Det kan ju också vara så att motparten har mycket bra argument för ett moment som vi anser inte skall vara förhandlingsbart. Då missar vi möjligheten att få fram dessa argument till ras och lokalklubbar i Sverige om vi direkt går in i en låst förhandlingsposition. Vi anser att båda parter bör visa respekt för varandras åsikter och målet bör vara avelsoptimerade jaktprovsregler.

Färdplanen.

Styrelsens uppdrag

”Styrelsen anser sig ha ett uppdrag från medlemmarna och SKK att verka för gemensamma Nordiska regler. Det föreligger inte något uppdrag att göra en grundläggande revision av regelverket för jaktprov”

Kommentar från Jämthundklubben (JHKL): Vad vi kunnat utläsa från protokoll från bl.a. SÄKS årstämmor så har SÄKs styrelse aldrig fått något uppdrag från varken SÄKs medlemmar eller SKK att verka för gemensamma Nordiska jaktprovsregler. Ett eventuellt sådant beslut om gemensamma jaktprovsregler tas på SÄKS årstämma. Tills att ett nytt förslag presenteras för SÄKS årstämma så gäller beslutet från årsstämman 2012. Däremot bör det hela tiden finnas en diskussion om hur jaktprovsreglerna skall optimeras för att nå uppsatta avelsmål.

Styrelsen skriver ” *Det föreligger inte något uppdrag att göra en grundläggande revision av regelverket för jaktprov.*

En revision är en granskning eller en utvärdering. Vi tycker att man borde göra både en utvärdering och en granskning av detta projekt. Vid utvärderingen borde man kunna precisera nyttan av gemensamma jaktprovsregler och vilka avelsmässiga framsteg man räknar med att få ut av detta projekt. Vi bör även säkra att arvarheten är optimerad och att vi verkligen går mot rätt avelsmål. Då man misstänker att det förekommit ekonomiska oegentligheter i Norge i samband med projektet så bör det göras en granskning utifrån detta perspektiv även i Sverige. Vi bör även ta redan på mer vad som gick fel i Norge för att undvika att göra samma misstag här.

Utgångspunkt

”Den version av Nordiska som stämman röstade Ja till 2013 är utgångspunkt för överläggningar i NÄU och för synpunkter/förslag till ändringar/förbättringar.”

JHKL kommentar: Den version som årsstämman röstade ja till vid årsstämman 2013 var den version som förelåg till beslut vid årsstämman 2012. (Motionerna som antogs var formulerade så) Och till årsstämman 2012 fanns inget färdigt regelförslag. Detta var en av de anledningar som gjorde att SKK beslutade att ej godkänna reglerna som SÄKs styrelse lämnade in för godkännande till SKK 2013. Utgångspunkten måste vara att skapa så bra jakthundar som möjligt och att de regler vi antar ger en avelsmässig fördel jämfört med de regler som vi har i dag.

Organisation för Nordiska.

Styrelsen: ansvarar för organisation, process och att målet nås.

JHKL kommentar: Man skriver att målet skall nås, men vi kan inte se att man beskriver målet. Jaktprov är ett avelsinstrument som hjälper oss att gallra fram lämpliga avelshundar och utvärdera föregående generationers avelsresultat. Därför bör man beskriva vilket avelsmål man skall nå med hjälp av de regler som man vill skapa. Man bör även beskriva de mål vi har med avelsutvärdering av de egenskaper som vi önskar på våra hundar. Tex att momenten skall ha en optimal arvbarhet. Jämthundklubben har antagit en jaktlig rasstandard som är ett styrdokument som beskriver hur klubben anser att en optimal jämthund skall jaga. Jämthundklubbens jaktliga rasstandard skulle kunna vara ett referensdokument för att beskriva avelsmål. Övriga rasklubbar bör uppmanas att också beskriva en jaktlig rasstandard så att man får fler referensdokument som beskriver de avelsmål som rasklubbarna har. Avelsmålen bör vara utgångspunkten när våra jaktprovsregler skapas oavsett på vilket viltslag jaktproven gäller.

NÄU-kommittén: *Tre personer; Ordf. i SÄK, Jaktp.K och AvelsK.*

JHKL kommentar: Kunskap ger tyngd i alla förhandlingar. Vi anser därför att de personer som skall jobba med detta projekt bör tas ut på kompetens. De bör besitta datakunskap, avelskunskap, vara vana jaktprovdomare, startat flitigt på jaktprov med egna hundar och även ha en viss förhandlingsvana.

Arbetsgrupp för regelförslag: Jaktprovskommittén.

JHKL kommentar: Då denna fråga först och främst är en avelsfråga så borde väl även avelskommittén ingå. Det borde även vara representanter från berörda rasklubbar då rasklubbarna har ansvaret för avelsarbetet och RAS dokumenten.

Referensgrupp: Ordförandegrupp.

JHKL kommentar: Det kan vara bra att arbeta med ordförandegruppen när man vill förankra ett beslut, men då måste man även känna att man har inflytande. Det har inte ordförande i rasklubbarna då man inte inbjuds att delta i utformningen av reglerna.

SKK:s insynsperson: Britt-Marie Dornell.

JHKL kommentar: Bra att SKK har en insynsperson. Eftersom inte rasklubbarna bjuds in att delta i arbetet med att utforma våra nya jaktprovsregler så får hon en viktig roll.

Organisation NÄU

Styrelse med 7 personer.

3 Finland, 2 Sverige, 2 Norge

JHKL kommentar: Vi kan inte se någon anledning till att Finland skall ha 3 personer när Sverige och Norge endast får ha 2 personer. Vi anser att varje land skall ha 3 personer.

2014

Infodokument på hemsidan

Ett inledande möte i NÄU under mars

Ordf.konferens före stämman

Jaktprovsk. lämnar förslag till ändringar i Nordiska

Statistik för relevanta moment tas fram.

Möten i NÄU under hösten

Provbedömningar

Avstämning på ordf.konf.

JHKL Kommentar: Vi anser att provbedömningar har ett värde för att domare och hundförare skall sätta sig in i reglerna. Men som jämförelsematerial så är provbedömningar av mindre värde då både hundförare och domare agerar olika beroende på vilka regler som tillämpas. Man kan t.ex. inte i efterhand värdera hur en bandymatch skulle ha slutat om man istället hade dömt med hockeyregler.

För att denna färdplan skall fungera så verkar det som att man utgår från att man lyckas till 100% med förhandlingarna. Så blir det troligtvis inte. Därför bör en plan B utformas om man ser att övriga länder inte är förhandlingsvilliga på de punkter som vi önskar omförhandla. Då kanske vi borde tillsätta en grupp som ser över de regler vi har så de blir än mer avelsoptimerade.

2015

Möten i NÄU och löpande intern information

Provbedömningar

Förhandlingar om reglerna avslutade i NÄU

SÄK-konferens med brett deltagande

Ev. sista justering i Nordiska

JHKL Kommentar: Vi tycker att det är viktigt att understryka att varje land skall äga sina egna jaktprovsregler och att beslutande organ gällande jaktprovsregler i Sverige även i fortsättningen skall var SÄKs årstämma. Om det är delar som vi efter en tid anser är destruktiva i avelsarbetet eller om vi

vill utveckla jaktproven som avelsinstrument än längre så bör vi ha möjlighet att justera reglerna utan att behöva gå den långa vägen via lokal och rasklubbar i varje land, varje lands älghundklubb och sedan förhandling inom NÄU och sedan godkännande i SKK.

Jämthundklubben lämnar följande yttrande gällande föreslaget regelverk. (Den version som finns att ladda ner på SÄKS hemsida, uppdaterad 2014-04-17)

Bestämmelser för jaktprov med älghundar

Punkt 13 *"Senaste tid för provets avslut, mörkrets inbrott"*. Enligt SKKs jakthundskommitté så kan ej jaktprov på älg förekomma efter solens nedgång. Därför bör detta anges i jaktprovsreglerna.

13:2 *"Älgarbetet avslutas vid mörkrets inbrott"*. Enligt SKKs jakthundskommitté så kan ej jaktprov på älg förekomma efter solens nedgång. Därför bör detta anges i jaktprovsreglerna.

Momenten

Moment 1 (Sök): Tempo och omfattning bör delas för att optimera arvbarheten i sök. Man kan göra som vi gör i Sverige i dag att tempo har noll i koefficient. Då kan ändå momentet tempo avkommebedömas och vi får en bättre arvbarhet.

15:1 Sök. Vi tycker att formulering i följande stycke borde kunna göras bättre:
*Om hunden snabbt finner älg och domaren inte hunnit bilda sig uppfattning om hundens sök, **skall sökets bedömas ytterligare under provdagen i mån av möjlighet.***

*Om hunden snabbt finner älg och arbetar utan störningar och provet därmed förlöper normalt, hunden har prövats och beräknas ha förtjänat förväntat pris, **får hunden inte inkallas och kopplas under älgarbete före 200 minuters skalltid är uppnådd, för att föras till annan trakt och där släppas för att bedöma sökets.***

JHKL förslag till ny formulering: Om hunden snabbt finner älg och domaren inte hunnit bilda sig uppfattning om hundens sök, skall sökets bedömas ytterligare under provdagen i mån av möjlighet. Hund får inkallas och kopplas för att byta trakt och prova sök när alla övriga moment är färdigbedömda och 200 minuters skalltid är uppnådd. Sök bör även provas efter provtidens slut om hunden funnit älg så snabbt att sök ej kunnat bedömas tidigare under dagen. Sök kan inte provas efter solens nedgång.

Som vi redan angett så anser vi att sökets omfattning och sökets hastighet skall särskiljas för att nå en optimal arvbarhet.

Vi ser en fördel i att vi kan få en bättre arvbarhet i momentet sökets omfattning om man får en mer objektivt mätmetod där avstånd och sträckor mäts med GPS på hunden i stället för tid som vi gör i dag. I Finland har man alltid två domare och då kan en sköta sträckor och avstånd. Men i Sverige dömer vi med en domare och det då kan vara svårt att hinna med att notera både avstånd och sträckor på alla sökturer.

Det krävs även mobilpejlingar för att man skall kunna omstarta mätningen av hundens löpsträcka på varje söktur eller för att man i efterhand skall kunna gå in på dator och mäta sträckorna på sökturen. Det har även konstaterats att det skiljer en del på mätning av sträckor beroende på vilken utrustning som används vid provet. Detta är inte bra om tekniska variationer skulle kunna påverka bedömning för då påverkas arvbarheten negativt. Med anledning av ovanstående så anser vi därför att det räcker med att bedöma sökmönster och avstånd till hunden under sök för att ändå bibehålla en bra arvbarhet i momentet sökets omfattning. Bedömning och mätning av sträckan under sök föreslår vi därför att tas bort. Det har även framförts synpunkter från våra en del domare som provdömt att det förtar en del av stämningen med jaktprov då man hela dagen måste gå och notera alla avstånd och sträckor. Denna synpunkt har även framförts från domare i Finland och Norge.

Vi anser att omedelbart upptag skall bedömas med K som tidigare och generera max 5 poäng oavsett avstånd till upptagsplatsen. Motivering för detta är att hunden inte uppvisat något sök. (sökmönster, avstånd mm). Det hunden har visat upp vid omedelbart upptag är momentet Förmåga att finna älg.

Vi anser att det bör finnas en kryssruta där man markerar att hunden döms ner för att den haft för långa sökturer så att man kan koppla samman detta vid databehandling. Annars så kan resultatet lika gärna tolkas som att hunden har för kort sök.

Vi föreslår att koefficienten sänks till 1.0 från 1.5

Vi anser det vara bra att momentet avstånd till upptagsplatsen tas bort då det troligtvis inte är arvbart då det mer är en tillfällighet som avgör var älgen står.

Moment 2: (Förmåga att finna älg) Vi anser att vi i detta moment borde lägga större vikt vid hundens förmåga att finna älg efter att den fått vindvittring eller slag. Ofta kan man genom att studera spårnlinjen på GPS se hur hunden arbetar när den fått något i nosen och utifrån detta göra en bedömning. Vi anser att sökets omfattning och sökmönster skall bedömas under sökmomenten, inte i detta moment. Om hunden jobbat med spårning under en lång sträcka så bör det premieras och ligga till grund för bedömningen. Även om man kan konstatera upptagningsarbete genom vindvittring på långt avstånd så bör detta generera högre poäng. Hundar som inte hittar älg trots att man gett dem bra förutsättningar som goda vindförhållanden eller någorlunda färska slag bör dras ner i bedömningen.

Punkt 3, det totala avståndet från släpp till upptag anser vi inte vara genetiskt mätbart då detta beror på var älgen står och på älgtätheten i området. Vi föreslår att avståndskraven stryks för 7, 8, 9 och 10 poäng. Vi anser att hundar bör kunna få dessa poäng om de kan prestera bra upptagningsarbete även om upptaget inte kommer så långt bort från provgruppen. Hunden kanske har spårat älgen i fler km och så kommer upptaget bara 400 m bort. Det är inte hur långt bort upptaget kommer utan hur hunden hittar älgen som är viktigt att bedöma. Det kan vi nu avgöra genom GPS pejling.

Moment 3 (Förmåga att ställa älg i upptaget): Vi anser att moment 5 i nuvarande svenska regler är klart bättre än det som föreslås i Nordiska regelverket där man väljer att sänka kraven för ståndskall på upptagsplatsen till 60 minuter för 10 poäng. Vi anser inte att det är bra att sänka kravet i ett av våra viktigaste moment. Detta är också det enda momentet där vi mäter ståndfastheten utan stöd från föraren. Vi anser det viktigt att testa om hunden skäller 90 minuter utan stöd av föraren. Motiveringen att vi hinner testa omställning bättre om vi sänker kraven till 60 minuter på upptagsplatsen anser vi vara underordnad bedömningen av ståndfasthet utan stöd av föraren och förmåga att få ett långt ståndskall på upptagsplatsen. Vi menar att det räcker om hunden ställer om tre gånger under dagen och det hinner man med om hunden jobbar optimalt.

Moment 4 (Ståndskallets kvalitet):

Vi föreslår att gångstånd helt tas bort från detta moment. Motivering: vi önskar förbättra arvbarheten på att skälla fast stånd och vi önskar högre krav på förmågan att få fast ståndskall på våra hundar.

Moment 5 (Vilja att förfölja): Överdrivet förföljande skall inte prioriteras. Vi föreslår att hundar som förföljer längre än 10 km fågelvägen från sista ståndskallet tilldelas max 8 poäng. Hundar som förföljer mer än 15 km fågelvägen tilldelas max 5 poäng. Vi föreslår att kryssruta finns i skogskortet där man anger att man reducerat poäng för överdrivet förföljande. Då kan man utläsa detta när man kör en databehandling på momentet annars kan den lägre poängen lika gärna tolkas som att hunden har en kort förföljande.

Moment 6 (Ställande av flyende älg):

*Med hundens förmåga att ställa flyende älg avses förmågan att stanna flyende älg och få nytt ståndskallsarbete. (förflyttningen måste vara minst 100m)
Nytt (fast) ståndskall skall pågå i minst 10 min.*

Vi anser inte att en förflyttning på endast 100 m skall räknas som ställande av flyende älg. En så kort förflyttning tyder mer på att älgen inte har stöts. Vi menar att älgen bör gå undan minst 300 m för att man skall kunna bedöma momentet. Lyckas man inte med detta under dagen så bör man sätta K i momentet.

En 10 minuters omställning har man inte någon nytta av vid praktiskt jakt. Därför anser vi inte att en omställning på endast 10 minuter skall vara med till att generera 7,8,9 eller 10 poäng. För dessa poäng skall endast 30 minuters omställningar räknas.

Då momentet heter ställande av flyende älg så skall inte gångstånd ge poäng i momentet. Endast fast stånd bör räknas som ett resultat när vi bedömer ställande av flyende älg. Däremot kan lägre poäng ges om det mellan stötningarna förekommit gångstånd i flyktsträckan.

Moment 7 (Skalltid): Vi anser att gångståndstid som räknas ej skall få överstiga fast ståndsfallstiden, detta gynnar ståndhundar. Koefficient. höjs från 0.5 till 1.0.

Moment 8 (Skallets hörbarhet): Det har diskuterats att höja koefficienten då vissa menar att Jämthunden fått sämre hörbarhet på skallet. I Finland så har man infört krav om att hundarna skall skälla en viss tid för att få mer än 8 poäng. Detta är vi emot då det försämrar arvbarheten på momentet.

Moment 9(Skallets täthet och täckning). I Finland så har man infört krav om att hundarna skall skälla en viss tid för att få mer än 8 poäng. Detta är vi emot då det försämrar arvbarheten på momentet.

Moment 10: (Samarbete och lydnad)

Vi menar att det bör var två moment så som vi har det i Sverige i dag då samarbete och lydnad är två olika jaktliga egenskaper.

Samarbete bör bedömas under sök, under älgarbete och efter avslutat älgarbete (återgång). Man bör bedöma hundens förmåga att hitta tillbaka till sin förare då den varit långt borta. Hundens orienteringsförmåga bör väga tungt i detta moment. Samarbete är också då hunden visar att den tar kontakt under ansmygning och kanske lockar älgen till utfall så skottillfällen ges. Brytningar innan 90 minuters ståndsfall bör ge poängavdrag. En brytning innan 90 minuter max 8 poäng, två brytningar före 90 minuter max 7 poäng tre eller fler brytningar innan 90 minuter skall ge max 4 poäng. Kryssruta där man anger att man dragit ner poäng för överdrivet kontaktsökande. Alternativt att man anger hur många poäng man dragit av i speciell ruta.

Lydnad är ett moment som har en stor miljöpåverkan beroende på vilken förare hunden har. Men det är viktigt att bedöma hundens dressyr då det skiljer på hur dresserbara hundarna är. Inkallning kan klassas i olika svårighetsgrader. Inkallning under sök bör vara lättast, inkallning på ståndsfall (inom 100m) är något svårare, inkallning på mer än 300 m håll är svårast. Man borde kanske få med detta i poängsättningen samt hur många gånger som hunden kallats in under älgarbetet.

Prisvalörer

1:a 70 poäng samt minst 90 min fast stånd

2:a 60-69,5 poäng samt minst 60 min fast stånd

3:a 50-59.5 poäng samt minst 30 min fast stånd

Vi anser att det skall krävas fast ståndskall för de olika prisvalörerna. Vi anser inte att prisvalörerna endast skall gå på poäng så som det görs i Nordiska reglerna.

Vi bör ha kvar kravet att hunden skall var bedömd i alla moment för att bli champion. T.ex. om hunden tar upp på första sökturen och söket inte provas ytterligare så anser vi att söket inte är provat.

Inom jämthundklubben menar vi att vi inte får låsa fast oss vid ett visst antal moment. Om vi har behov av 12 eller 13 moment, för att bedöma de jaktliga egenskaperna hos hunden, så bör vi ha det. Avstånd till upptagsplatsen anser vi vara ett moment som kan tas bort. Men sedan bör bedömning av hundens tempo under sök vara kvar och vi bör även dela på momenten lydnad och samarbete. Därmed anser vi att 12 moment behövs för att kunna utvärdera hundarnas jaktegenskaper och hur de nedärver olika egenskaper.